

**[1] Den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite
Møte onsdag den 13. januar 1971 kl. 09.30.**

Møtet ble ledet av formannen, S e i p .

Til stede var: Hagen, Bratteli, Fredheim, Guttorm Hansen, Korvald, Otto Lyng, Margith Munkebye, Oftedal, Erling Petersen, Seip, Willoch, Ingvaldsen, Granli, Gunnar Alf Larsen, Ulveseth, Brommeland, R. Christiansen, Garbo, Aase Lionæs, Nybø, Thyness, Treholt, Vikan og Østby.

Forfall: Frydenlund og Nordli.

Av Regjeringens medlemmer var til stede: Statsminister Borten, utenriksminister Stray, statsrådene Myrvoll, Finansdepartementet, Grieg Tidemand, Handelsdepartementet, Bondevik, Kirke- og undervisningsdepartementet, og Eika, Landbruksdepartementet.

Følgende embetsmenn ble gitt adgang til møtet: utenriksråd Thore Boye, ambassadør S. Chr. Sommerfelt, statssekretærene Vindsetmo og Kjell Hanssen, ekspedisjonssjefene A. Skarstein og T. Greve, underdirektørene A. Holland og G. Saxrud, ekspedisjonssjef Stokke, byråsjef P.M. Ølberg og konsulent Haugestad.

S a k n r . 1

Utenrikskomiteens informasjonsreise til hovedsteder i EEC-land 31/1-6. februar d.å.

Formannen: Utenrikskomiteen har drøftet dette spørsmål noe. Som kjent har en del andre stortingskomiteer foretatt reiser i europeiske land i løpet av det siste året, og som et slags arbeidsutvalg for den utvidede utenrikskomite når det gjelder de spørsmål som har med markedsbehandlingen å gjøre, fant utenrikskomiteen at det ville være av betydning og til nytte for komiteens arbeid at en foretok en informasjonsreise. Det vil altså være tale om en reise med rent informative formål for komiteen. Det er ikke tale om å ta opp noen form for forhandlinger, men å søke kontakt med parlamentarikere og også med administrasjonene – kanskje med representanter for regjeringene, men med hovedvekt på parlamentarikere i hovedstedene Bonn, Roma, Paris, Brussel og Haag.

Utenrikskomiteen fant det riktig å informere den utvidede utenrikskomite om at en slik reise er planlagt i dagene 31. januar til 6. februar. Er det noen spørsmål eller merknader i den sammenheng? –

Da forstår jeg det slik at denne meddelelse er tatt til etterretning.

[2] S a k n r . 2

Redegjørelse av utenriksminister Stray knyttet til: a) Notat om informasjonsvirksomheten og b) Finansordningene i EEC.

Utenriksminister Stray: Som dere vil huske, lovet jeg på et tidligere møte i den utvidede utenrikskomite å fremlegge et notat som kunne tjene som grunnlag for en meningsutveksling i komiteen om hvilket bakgrunns- og informasjonsmateriale som det er særlig ønskelig å få utarbeidet i forbindelse med de pågående forhandlinger mellom Norge og Fellesskapet. Jeg har forstått det slik at det er behov for slikt materiale på to hovedfelter:

For det første har vi det opplysningsstoff av spesiell art som er beregnet for Stortingets medlemmer og for folk som for øvrig arbeider med spesialproblemer i forbindelse med markedssituasjonen. Det vil her være tale om informasjonsmateriale som har karakter av orienterende bakgrunnsstoff, og som derfor ikke vil være det lettest tilgjengelige. Regjeringen tar sikte på, som det vil fremgå av det notat som er omdelt til komiteen, å lage en serie notater hvor man tar opp spesielle problemer som belyser Regjeringens forhandlingsopplegg. Slike notater er under forberedelse og vil bli fremlagt etter hvert så snart de er ferdige. Som det vil fremgå av det notat som er omdelt, tar Regjeringen og forhandlingsdelegasjonen sikte på å dekke alle de felter som kan antas å være av betydning for komiteens medlemmer, og jeg håper man på denne måten vil kunne få et solid grunnlag for en meningsfylt debatt. Det kan i flere tilfelle bli tale om at disse notater må stemples fortrolig, først og fremst av hensyn til forhandlingstaktiske opplysninger som de kunne komme til å inneholde. Men det er noe som man får se på i hvert enkelt tilfelle.

Det annet felt hvor det har vært etterlyst opplysninger, er overfor offentligheten. Her er situasjonen at en rekke institusjoner, utvalg og komiteer av privat art allerede gjennom lengre tid har engasjert seg i den offentlige debatt som pågår. Regjeringen er av den oppfatning at det på den måten er skaffet til veie ganske allsidig informasjonsstoff som utvilsomt har bidratt til å avklare viktige problemer. Men når det er sagt, bør det også legges til at denne debatt naturligvis har vært skjemet av en rekke overdrivelser og også i noen utstrekning av misforståelser og feiltolkninger. Regjeringen er enig i at det kan være behov for en rekke lett tilgjengelige oversikter over stort sett de samme problemer som vil bli behandlet spesielt for Stortinget i form av notater. Man er kommet til at det mest hensiktsmessige vil være å la Utenriksdepartementets Presseavdeling sette i gang produksjon av en del slike oversikter i større opplag beregnet for massedistribusjon. Det notat som er omdelt, gir en oversikt over tema som særlig synes aktuelle. Jeg understreker imidlertid for sikkerhets skyld – skjønt det skulle vel ikke være nødvendig – at man selvsagt også i disse mer populære trykksaker vil bestrebe seg på objektivitet. Formålet med dem er i første rekke å fremskaffe praktiske opplysninger om samarbeidet i EEC.

[3] Jeg går ikke i nærmere detalj inn på dette notatet om bakgrunns- og informasjonsmateriale som jeg går ut fra komiteens medlemmer har fått anledning til å se på selv. Men jeg vil nevne at for enkelte av disse temaers vedkommende er det, overensstemmende med det som ble nevnt her for noen tid siden, angitt når vi regner med at de vil bli fremlagt. Jeg vil bare for ordens skyld si at man på grunn av arbeidets art dessverre må regne med en viss mindre forsinkelse. Jeg tror ikke det vil

være mulig å ta landbruket opp her i den utvidede utenrikskomite før umiddelbart etter at komiteen er kommet hjem fra reisen.

Bratteli: Får jeg først si at jeg tror det er nyttig å få gjennomført arbeidet med slike dokumenter som er omhandlet i dette notat. Men jeg vil samtidig knytte noen få merknader til det, bl.a. som et forsøk på å klarlegge forholdet mellom notater av denne art og den saksbehandling Regjeringen og Stortingets utvidede utenrikskomite imellom som det etter hvert kan bli snakk om. Det er visse forhold her som jeg tror det er nyttig å ha klart allerede i starten. Jeg skal ikke gi noen utførlig begrunnelse for det. Men det må være meg tillatt å si at behandlingen av markedssaken har jo periodevis hatt enkelte så pass bemerkelsesverdige trekk at jeg ikke vil legge skjul på at vi er blitt mer og mer vaksomme også når det gjelder formene for behandling av disse spørsmålene der hvor Arbeiderpartiet kommer med gjennom denne komite.

Det jeg tror det er viktig å holde helt klart fra hverandre her, er det som for så vidt er omhandlet under tittelen Bakgrunnsmateriale, og det som etter hvert blir dokumenter som gir Regjeringens opplegg til forhandlinger om enkelte spørsmål. Det er etter mitt skjønn prinsipielt sett to helt forskjellige ting. Jeg går for min del egentlig ut fra at grunnlaget for saksbehandlingen her i den utvidede utenrikskomite ikke vil være notater fra Markedsutvalget, men notater fra Regjeringen som gir Regjeringens standpunkter til de spørsmål som skal behandles. Jeg sier dette fordi denne sontring er ikke helt klar i det notat som vi nå har liggende foran oss til behandling, når en ser på den ordlyd som er brukt i de forskjellige underpunkter i avsnittet Bakgrunnsmateriale.

Det står f.eks. om landbruket at Regjeringen tar sikte på å ferdigbehandle sitt forhandlingsopplegg innen 1. februar. Det er da, så vidt jeg kan skjønne, en viss forsinkelse i forhold til det som ble sagt før jul, men det går jeg ikke her nærmere inn på. Det vil bli skissert fra Regjeringen visse ting i denne sammenheng. Dette punkt går, så vidt jeg skjønner, egentlig ikke inn på bakgrunnsmateriale. Her dreier det seg i tilfelle om et notat av annen art enn nokså mange av de som er omtalt senere.

For ikke å bli misforstått på det punkt kan jeg godt understreke at om forhandlingsdelegasjonen også vil lage et notat om landbruksproblemene, skal jeg med glede ta imot det. [4] Men det vi må ha som grunnlag for drøftinger her i komiteen, er et opplegg fra Regjeringen og ikke fra forhandlingsutvalget.

Siden jeg har stoppet et øyeblikk ved dette punkt, vil jeg også gjerne si at når det står en skal ha med «en beskrivelse av de viktigste sider ved norsk landbrukspolitik osv.» tror jeg det vil være nyttig etter den debatt som har utviklet seg, også å få med en oversikt over virkningen for de forskjellige bruksstørrelser i Norge av de forskjellige landbruksordninger.

Så kommer en til punktet om fiskeripolitikken – jeg bruker noen av disse punktene for å illustrere det jeg ønsker å få fram. Når det gjelder punktet om fiskeripolitikken, er det overhodet, så vidt jeg skjønner etter det som her er sagt, ikke tale om et bakgrunnsnotat, men et opplegg fra Regjeringen. Og da er

situasjonen igjen den samme. Hvis forhandlingsdelegasjonen vil lage et notat om fiskeripolitikken, vil det også være interessant. Men for en drøfting her i komiteen må en ha det som for så vidt står i notatet, nemlig et opplegg fra Regjeringens side.

Under neste punkt, Finansieringsordningen, står det at et eget notat vil bli oversendt – og det har vi da fått – for drøftelse på det neste møtet. Da melder mitt spørsmål seg med en gang, for jeg er ikke interessert i å drøfte spørsmål av denne art før vi også får Regjeringens vurdering på bordet, slik at drøftingene ikke blir på grunnlag av et slikt notat, men på grunnlag av Regjeringens standpunkter. Slik kunne en fortsette, men det er ikke nødvendig å ta alle punkter.

Men la meg ta følgende som står øverst på side tre:

«Økonomisk og monetær union. En endelig vurdering – ... kan først foretas når Rådets endelige vedtak foreligger. Så snart dette vedtak foreligger, vil forhandlingsdelegasjonen utarbeide følgende notater: ...»

Og det er greitt. Jeg skal med glede imøtese de notatene. Men det må ikke være dem som danner grunnlag for drøftelse her i komiteen. Det må bli Regjeringens opplegg.

Likedan når det gjelder rentepolitikken og distriktspolitikken osv. Den samme betraktning kan knyttes til det øverste punkt på side fire. Sosialpolitikken. Her er det jo mye forvirret såkalt informasjon om dagen. Flere har vel observert den helside som stod i «Nationen» lørdag, og som i beste fall gir et meget skjevt bilde av de problemer det her dreier seg om. Det er klart at det er behov for å få et notat som gir en saklig fremstilling av disse problemene, og det håper jeg da at forhandlingsdelegasjonen kan utarbeide. Men også her må Regjeringens standpunkter komme inn når dette skal behandles.

Så mye om det. Vi fikk dette notatet sent, og jeg vil gjerne understreke overfor utenriksministeren, som vel har ansvaret for denne side av saken, at vårt ønske om å få dokumenter før møtet bør innebære at vi får dem noe tidligere enn dagen før møtet skal holdes. Jeg leste i går kveld gjennom det [5] notat vi har fått, som foreligger her i dag, og jeg holdt meg godt fast i stolen for å prøve å få tak i hva som stod der. Det var ikke av de enkleste i sin fremstilling. En trenger noe bedre tid til å overveie når en får vanskelige saker.

Ett punkt som jeg kunne ønske et notat om ut over de som står her, er EEC og utviklingslandene generelt. Jeg har ikke hatt tid til å overveie om det kan være andre punkter, men jeg går ut fra at skulle medlemmer av denne komite komme over saksområder hvor de gjerne ville ha tilsvarende notat, må de kunne gjøre oppmerksom på det i Utenriksdepartementet og få dem med på denne ønskelisten. – EEC og utviklingslandene er et av de yndede temaer for både en viss diskusjon og en viss demagogi for tiden. Det kunne være nyttig å få en skikkelig oppsatt oversikt i et notat om det forholdet.

Det samme gjelder under punkt 2, Informasjonsmateriale. Jeg tror det kunne være nyttig i tillegg til de 12 temaer som står der, å få et kort dokument om forholdet mellom EEC og utviklingslandene, for det er virkelig et av de mest diskuterte spørsmål for tiden.

Dette ble kanskje mye på dette formelle grunnlag. Men det jeg ønsker å si, er at jeg allerede i starten vil ha en klar sontring her mellom de rent orienterende notater, utarbeidet under embetsmessig ansvar av forhandlingsdelegasjonen og stilt til vår rådighet på den ene siden, og på den annen side slike notater som gjør rede for Regjeringens standpunkter og som skal behandles i denne komite.

Jeg stiller da bare ett spørsmål til her, og det er om det ikke bør overveies å la i all fall en hel del av disse notatene bli tilstillet samtlige Stortingets medlemmer. Hvis det er noen hvor dette med at saken behandles hemmelig i denne komite, kommer inn i bildet, kan det komme i en annen stilling. Men så vidt jeg skjønner, vil en hel rekke av disse notater være vel egnet til å bli tilstillet samtlige representanter.

Formannen: Når det gjelder tidsmomentet i forbindelse med disse to notater, må jeg si at jeg tar ansvaret for at de kom så pass sent. Jeg har for så vidt også informert hr. Bratteli om at jeg fant det i dette tilfelle hensiktsmessig å ta møte i denne komite selv om jeg var klar over at fristen var så kort at muligheten for en tilstrekkelig bred meningsutveksling dermed kanskje begrenses noe.

Vi fant i komiteen at vi hadde interesse av å informere om den planlagte informasjonsreisen. En rekke av komiteens medlemmer er jo i de nærmeste dagene opptatt med forberedelsene til den kommende sesjon i Nordisk Råd, og de vil være borte herfra i forbindelse med komitebehandlingen der. Jeg så det så pass viktig at vi fikk et møte i den utvidede utenrikskomite før komitemøtene i Nordisk Råd for alvor begynner, at jeg fant det riktig å ta møtet i dag, selv med den korte fristen. Men jeg vil gjerne slutte meg til som en alminnelig regel fremover at vi bør ha lengre frist. Det er altså ikke utenriksministerens skyld. Det er jeg som har bedt om at han tross alt måtte levere notatet, fordi det var så usikkert når vi ellers kunne få et nytt møte. Jeg syntes det var mer verdifullt å få en samtale, selv om det ble noe kort tid til å sette seg inn i de [6] dokumenter det her gjelder, enn bare å få tilstillet et materiale som kanskje så måtte ligge i lengre tid før vi kunne få en komitedrøfting.

Jeg kan for så vidt være enig med hr. Bratteli i at det notat som utenriksministeren har redegjort for, omhandler en blanding av to forskjellige former for informasjon, at det delvis faktisk er en slags timeplan for hva komiteen kan vente å få til behandling på konsultasjonsbasis, og delvis en oppsetting av ting som man regner med at komiteen vil ha interesse av å bli holdt informert om, men uten at det dermed er gitt at en vil få noen nærmere konsultasjon om hvert enkelt punkt med mindre medlemmer av komiteen skulle ønske å reise spørsmål i tilknytning til notatet.

Jeg har sett det slik at Regjeringen ved å presentere notatene i alle tilfelle vil åpne mulighet for komitemedlemmene til å reise spørsmål i tilknytning til dem, selv om Regjeringen selv bare vil ta opp nærmere på konsultasjonsbasis en del av de punktene som er behandlet. Jeg er igjen enig med hr. Bratteli i at man kanskje burde hatt en noe klarere markering av hvilket stoff man regner med at komiteen under alle omstendigheter vil bli innbudt til direkte kontakt og konsultasjon om, og hvilket stoff man forutsetter at komitemedlemmene selv eventuelt bringer opp nærmere hvis

de ut fra det informasjonsmateriale som kommer fram, finner det er grunn til å få det drøftet i det forum som den utvidede utenrikskomite er.

Vi har også tidligere vært inne på at det er ønskelig å få mest mulig av det stoff som sendes til Stortingets organer i forbindelse med markedsforhandlingene, ut til samtlige representanter. Jeg går ut fra at utenriksministeren og Regjeringen vil vurdere dette for hvert notat som kommer, og at hovedlinjen da bør være at en søker å gjøre alle representanter delaktige der det kan skje uten betenkeligheter.

I forbindelse med den andre del av det notat vi har fått, Informasjonsmateriale for offentligheten, har jeg stilt meg selv det spørsmålet om et opplegg etter disse linjer gir en tilstrekkelig medvirkning fra myndighetenes side. Jeg er klar over de vanskeligheter som melder seg hvis en skal avvike fra den mer registrerende, informative framstillingsform. Men jeg vil gjerne likevel stille spørsmålet om det ikke også i den offentlige informasjonsvirksomhet kunne være mulig på et saklig grunnlag å legge fram noen av de problemstillinger som er mest fremme i diskusjonen, og få dem tilrettelagt gjerne i kontakt med folk med forskjellig syn, slik at også de problemene blir belyst i det informasjons- og diskusjonsmateriale som må være bakgrunnen for den folkeavstemning man eventuelt i sin tid får. Jeg tror at hvis man bare refererer fakta og paragrafer, vil det bli lite engasjerende stoff i en sak der det allerede er sterke følelser og engasjementer til stede, og at kanskje hovedproblemstillingen lett vil drukne i referatformen.

Dette bare som en merknad til det inntrykk en lett kan få av det som er sagt under punkt 2 på side fem og seks.

[7] Kåre Willoch: Jeg er klar over det store behov for å få belyst problemstillinger og vurderinger, og jeg er klar over at dette behov neppe vil bli dekket ved det offentlige informasjonsmateriale som er omtalt under punkt 2 i notatet. Men jeg må allikevel – for å si det forsiktig – reservere meg mot tanken om at myndighetene kan gå lenger enn til å gi en rent faktisk fremstilling. Man kan godt diskutere spørsmålet videre senere. Men jeg ser med en gang at det kan oppstå store problemer hvis det kommer vurderingspreget stoff av i en viss forstand innenrikspolitisk natur – dette vil jo være en debatt som spiller en stor rolle for den politiske meningsdannelse innenlands – og det materialet på noen måte skal redigeres av myndighetene.

Jeg ville gjerne ha sagt dette uten å gå nærmere inn på problemstillingen. Vi vil, som sagt, sikkert kunne komme tilbake til den. Men jeg er altså meget tvilende med hensyn til å gå lenger enn til å fremlegge rent faktisk informasjonsmateriale fra myndighetenes side – og så overlate resten av oppgaven til de private institusjoner og partier osv. som heldigvis engasjerer seg sterkt på dette felt.

Utenriksminister Stray: Bare et par ord på bakgrunn av det hr. Bratteli sa: Jeg forstår meget godt de refleksjoner han gjorde om ikke å blande sammen det som er rent opplysende, faktisk bakgrunnsstoff, og det som er Regjeringens standpunkter i de forskjellige forhandlingsfaser. Det som fra vår side var tanken når

det gjelder dette såkalte bakgrunns materialet og de forskjellige notater som vil komme om det, er at alle bakgrunnsnotatene, som selvfølgelig vanligvis vil være utarbeidet av forhandlingsdelegasjonen, skal ha passert Regjeringen og fått Regjeringens godkjenning, selv om de bare gjelder bakgrunnsstoff og ikke i og for seg inneholder noen direkte standpunkttagen av den ene eller annen art fordi de presenteres her for Stortinget – eller hvor det måtte være.

Dette er for øvrig tilfellet også med det andre notatet vi har her i dag, notatet om finansieringsordningen. Det har vært i Regjeringen, og regjeringsbehandlingen foranlediget også visse forandringer på enkelte mindre vesentlige punkter i teksten – jeg tenker da ikke på de forandringer som er gjort her med håndskrift. Når notatet allikevel har fått den form det har, nemlig «NOTAT Til Regjeringens medlemmer.», har det sammenheng med at det var så kort tid til rådighet for å få det ut før møtet. Av den grunn har vi bare forandret på de sidene hvor det var forandringer og latt de andre gå. – Vår tanke var at alle notater som kommer i denne gruppe 1, først skal passere Regjeringen og derfor presenteres på Regjeringens ansvar selv om de bare er informative.

Jeg vil også gjøre oppmerksom på at det nok i mange tilfelle kan være litt vanskelig å skjelle helt klart mellom hva som er bakgrunns materiale og hva som er standpunkter, og av og til vil de tingene gripe litt inn i hverandre. Men jeg tror likevel vi skal makte å etterleve det som hr. Bratteli sikter til, slik at dette ikke skulle behøve å by på noen større praktiske vanskeligheter.

[8] Som jeg sa i min korte innledning, har det vært vår mening at de aller fleste av disse notater skulle distribueres til hele Stortinget – mange av dem kanskje ikke en gang bare til Stortinget, men også til andre deler av offentligheten som har behov for en saklig og omfattende orientering om emnet.

Jeg skal ellers komme tilbake til selve grunnlaget i forbindelse med punkt b. om Finansieringsordningen.

Guttorm Hansen: Til utenriksministerens siste bemerkning vil jeg gjerne si at hvor vidt Regjeringen har godkjent et slikt notat eller ikke, endrer i og for seg ikke notatets karakter. I de aller fleste tilfelle vil jo slike notater være en oppsummering fra forhandlingsdelegasjonens eller Utenriksdepartementets side. En god illustrasjon på det er jo det notat vi i dag har fått om finansieringsordningen. Jeg skjønner nå av utenriksministeren at dette har passert Regjeringen, men det kan vel neppe sies å danne grunnlag for en konsultasjon om Regjeringens forhandlingsopplegg på dette området. Det er, i den form som det her annonseres, opplegg om landbruks- og fiskeripolitikken. Jeg tror en bør holde fast på at man får en ordning for konsultasjoner mellom denne komiteen og Regjeringen. Jeg viser til det som står f.eks. om etablering:

«Regjeringen tar sikte på å drøfte etablerings spørsmålet i den utvidede Utenrikskomite i siste halvdel av februar. Som bakgrunns materiale vil bli utarbeidet» osv.

Det er ganske klart at man kan ikke drøfte etableringsspørsmålet med Regjeringen i denne komite uten at det også foreligger et opplegg om Regjeringens synspunkter og forhandlingsopplegg på dette området.

Så langt om det som jeg nå synes bør være nokså klart i og for seg, forholdet mellom forhandlingsopplegg som forelegges for denne komite til konsultasjon, og bakgrunnsmateriale som foreligger til ren orientering, og som kan gi grunnlag for ønsker og spørsmål om ytterligere bakgrunnsmateriale osv.

Jeg synes at det som er omtalt under punkt 2, «Informasjonsmateriale for offentligheten», er et nyttig og godt tiltak, som jeg gjerne vil gi min støtte. Jeg har heller ikke noe vesentlig å innvende mot de punkter som er tatt opp, men jeg vil gjerne benytte anledningen til i hvert fall å sette fram som et ønskemål at man, slik debatten i Norge nå foregår, prioriterer et slikt punkt som punkt 12 på denne listen, nemlig «hva har EEC betydd for de nåværende medlemsland». Jeg tror at diskusjonen i Norge ville vinne på at vi fikk en framstilling om dette. Jeg ser at Utenriksdepartementet har satt i gang et arbeid for å få innhentet vurderinger fra de enkelte medlemsland på dette området. Jeg tror dette er meget nyttig informasjon, som man bør beflitte seg på å få fram så fort som mulig.

[9] Johan A. Vikan: Jeg er enig i det som er sagt om at det er noe uklart hva som er informasjon og hva som er konsultasjon. Det er nødvendig å få en klar sontring mellom disse ting. Under alle omstendigheter forekommer det meg at når man får saklisten og de dokumenter som skal behandles dagen før møtet, slik som hr. Bratteli pekte på, må det hele nærmest betraktes som informasjon. Muligheten for konsultasjon rent praktisk er jo da ytterst liten. Når det ellers gjelder disse notatene, vil jeg bare si at jeg er enig i at det er nødvendig med slik informasjon.

Jeg har lagt merke til at man i et eget punkt har tatt opp fagbevegelsens stilling og de rettigheter organisasjonene har i EEC. Jeg mener det er vesentlig og viktig å få bakgrunnsstoff om dette – og da i en publikasjon, slik som en har nevnt under punkt 2.

Jeg vil i den forbindelse gjerne få peke på at man har fagorganisasjoner også innenfor de forskjellige næringsgrupper, og jeg anser det som selvsagt at man når det gjelder landbruket – og også fiskeriene – får en klar framstilling av forskjellen med hensyn til den innflytelse, den delaktighet i prosessen, som organisasjonene har muligheter for i vårt land, og den man har i Fellesskapet. Jeg tror det er nødvendig med bakgrunnsstoff også om dette, og at en klargjøring av dette må komme som et ledd i den videre informasjon.

Siden hr. Bratteli var inne på et bestemt punkt vedrørende landbruket, synes jeg det var riktig å nevne dette.

Johan Østby: Det er ett punkt som jeg særlig har festet meg ved både i forbindelse med informasjonstjenesten overfor offentligheten og når det gjelder hvordan denne komite skal kunne være konsultasjonsorgan for Regjeringen, og det er det forhold at kapitalbevegelsen og etableringsretten vanskelig kan betraktes som to forskjellige saker, men mer eller mindre må ses som to sider av én sak. I forrige

møte diskuterte vi kapitalspørsmålet uten å ha noen forutsetning for å kunne se det i forhold til spørsmålet om en fri etableringsrett. Vi får vel etableringsretten opp senere på noenlunde de samme premisser. Det er etter min oppfatning en utilfredsstillende måte å gjøre det på, for dette henger så intimt sammen og er et så viktig moment i hele dette forholdet at man er nødt til å se det i sammenheng. Det gjelder ikke minst her i komiteen, men det gjelder også i informasjonsvirksomheten overfor offentligheten. Jeg hadde gjerne sett at behandlingen av disse to punktene enten var slått sammen, eller at man laget en brosjyre i tillegg, med sikte på at kapitalbevegelse og fri etableringsrett ses i sammenheng og behandles i sammenheng.

[10] Gunnar Garbo: Jeg merket meg hr. Willochs bemerkning om faren for at det offentlige opplysningsarbeid skulle gi seg inn på mer omstridte vurderinger og viktigheten av at man legger opp dette på en slik måte at det får en strengt saklig karakter.

Jeg undres for mitt vedkommende på om det kunne være en idé – og om det ikke ville være til hjelp for departementet – at Regjeringen simpelthen oppnevnte et lite, saklig opplysningsutvalg, som kunne virke rådgivende i forbindelse med den informasjonsvirksomhet som skal drives fra det offentliges side. Et slikt utvalg burde i tilfelle ha med personer som representerte ulike synspunkter på norsk medlemskap i EEC. Det er mulig at man, hvis man trakk inn et slikt konsultasjonsledd, kunne unngå fallgruber og kanskje også forebygge at man siden ble utsatt for beskyldninger om at opplegget fra det offentliges side var ensidig.

Jeg ville nevne det som en tanke til mulig overveielse.

Formannen: Hvis ingen flere har merknader å komme med under dette punktet, vil jeg be utenriksministeren redegjøre for punkt b. under sak 2 på dagsordenen.

Utenriksminister Stray: Jeg vil gjerne si noen ord i tilknytning til den debatt vi nå har hatt om punkt a.

Grunnen til at vi gjerne vil fremlegge dette notatet om finansieringsordningen for den utvidede utenrikskomite på dette tidspunktet, er at vi mener at det problemkompleks vi her står overfor, er så betydningsfullt også for vårt land at det er riktig at komiteen blir kjent med det og får presentert for seg de synspunktene som kommer frem gjennom det som notatet omhandler.

Som komiteens medlemmer sikkert er klar over, har spørsmålet om finansieringen vært det helt avgjørende under forhandlingene mellom Storbritannia og EEC. Bakgrunnen er at ministerrådet i Fellesskapet i begynnelsen av 1970 vedtok en finansieringsordning basert på såkalte «egne midler». Ordningen trådte i kraft fra 1. januar i år, og skal – etter en tilpassingsperiode – være gjennomført den 1. januar 1978. Hvis utvidelsesforhandlingene går som planlagt, vil den endelige gjennomføring av denne finansieringsordningen ved «egne midler» være fullt

gjennomført for Fellesskapet på samme tidspunkt som overgangstiden for søkerlandene er omme.

Slik ordningen er bygd opp, består en vesentlig del av medlemslandenes bidrag til fellesbudsjettet av to komponenter: Den ene er importavgifter på jordbruksvarer – dvs. jordbruksvarer som importeres fra land utenfor Fellesskapet, og den andre er inntektene av den felles tolltariff, som også skal gjøres gjeldende overfor import av andre varer fra land utenfor Fellesskapet.

Inntektene fra begge disse kilder skal – uansett i hvilket land de kreves inn – gå inn i Fellesskapets kasse – minus 10 pst., som innkrevingslandet kan beholde for dekning av administrasjons- og innkrevingskostninger. Så vil det [11] også, hvis disse inntektene ikke strekker til, være anledning til å supplere dette med en andel av merverdiavgiften, som det er forutsetningen etter hvert å beregne på samme grunnlag – den skal altså omfatte de samme varer – i alle medlemsland.

Det er en følge av den måte man skaffer seg disse inntektene på, at de land som har betydelig import av jordbruksvarer fra land utenfor Fellesskapet, vil måtte betale – forholdsvis store bidrag. Dette får jo en viss konsekvens for vårt land, men hittil har det særlig vært konsekvensene for Storbritannia som har vært fremme i rampelyset. Landet er jo avhengig av en stor import av matvarer, men dessuten kommer Storbritannia, kan en kanskje si, i en viss særstilling fordi det ved siden av at det importerer meget matvarer, også vil skaffe betydelige beløp til veie i form av tollinntekter som følge av at en vesentlig del av dets utenrikshandel foregår med oversjøiske områder. Storbritannia har lagt frem memoranda med beregninger og forslag til løsninger for overgangsperioden, og man søker å begrense landets bidrag slik at man i løpet av perioden når opp til et tilskudd fra Storbritannias side som skal være noe under dets andel av brutto-nasjonalproduktet i et utvidet Fellesskap. Det begrunnes bl.a. også med de begrensede muligheter Storbritannia har for å nyte godt av den fellesfinansierte virksomhet – særlig da alt det som går til Fellesskapets jordbruksfond. Hittil i hvert fall har det jo vært slik at det alt vesentlige av fellesmidlene er gått til dekning av jordbruksfondets utgifter.

Selv om forhandlingene i øyeblikket foregår mellom Fellesskapet og Storbritannia, når det gjelder disse finansieringsordningene, må vi regne med at de løsninger som man kommer frem til for Storbritannia, også vil få virkning for de øvrige søkerland. Dette gjelder da særlig Norge, som på grunn av sin forholdsvis store import av jordbruksvarer har problemer og interesser som til en viss grad er sammenfallende med Storbritannias. Det er derfor viktig for oss å komme med i drøftelsene om disse spørsmål før forhandlingssituasjonen er fastlåst. Man venter at finansieringsordningen vil være hovedtema på det ministermøte som skal finne sted mellom Storbritannia og Fellesskapet den 2. februar d.å. Av den grunn er det ønskelig å fremkomme med visse norske synspunkter med hensyn til finansieringsordningen og Norges bidrag allerede på det stedfortredermøte som vi skal ha den 20. januar.

I det notat som er fremlagt for komiteen, er da virkningene av den finansieringsordning som Fellesskapet har vedtatt, vurdert, og på grunnlag av de vurderinger og de beregninger som er gjort i notatet, vil det bli utarbeidet et

memorandum med sikte på overrekkelse i Brussel den 20. januar. Jeg understreker at dette memorandum ikke vil inneholde noe egentlig forhandlingsopplegg fra vår side i denne omgang. Det vil være begrenset til å gi de opplysninger som er gjengitt i notatet – dog selvsagt uten de betraktninger som her i notatet er beregnet for intern norsk vurdering.

Jeg vil også understreke at de beregninger som er foretatt her i notatet, selvfølgelig – det fremgår jo også av notatet, men jeg vil gjerne understreke det spesielt – er beheftet med mange usikkerhetsmomenter, men de gir allikevel en viss illustrasjon av hvilket sakskompleks man står overfor på dette felt, og de gir visse holdepunkter også for videre vurderinger. Jeg vil spesielt nevne at den tabellen som står på side [12] 9, ikke skal presenteres i det memorandum som vi skal overrekke De seks. Den er altså bare ment som en illustrasjon i første omgang.

Vi får på et senere tidspunkt komme tilbake og si mer konkret hva vi fra norsk side endelig skal gå inn for når det gjelder tilskudd til den felles finansieringsordning i de fem overgangsår. Det vil jo også avhengige av endel andre ting under forhandlingenes gang hva man der skal akseptere. Det man imidlertid med full sikkerhet kan si, er at finansieringsspørsmålene vil komme inn med stor styrke også i andre deler av forhandlingene – f.eks. jordbruksforhandlingene og forhandlingene om fiskeriordningen og kanskje også om distriktpolitikken osv. Det som må være vesentlig for oss og for våre forhandlere under forhandlingenes gang, er å sørge for at ordningen for Norges vedkommende blir slik at det blir noenlunde rimelig balanse mellom det Norge kommer til å bidra med finansielt, og de midler som vi kan trekke ut igjen av Fellesskapets budsjett.

Som det fremgår av det jeg har sagt, ber vi ikke nå om noen standpunkttagen eller noe konkret forslag når det gjelder noen av disse tingene, men vi mener at hele dette problemkomplekset er så viktig at det er riktig at komiteen får kjennskap til det. Vi er selvfølgelig takknemlig for å få fremlagt synspunkter og vurderinger som man måtte ha angående dette emne på det nåværende tidspunkt.

Kåre Willoch: Jeg har bare en kort merknad i tilslutning til det utenriksministeren sa nå til slutt.

Når det gjelder jordbruksordningen, vil vi måtte hevde at de spesielle forhold i Norge gjør det nødvendig med ekstraordinære tilskudd. Jeg skulle tro at det må være et rimelig grunnlag for og en naturlig oppgave å hevde at slike tilskudd må komme inn i det som kan finansieres av EEC's jordbruksfond, idet vi ellers ville komme i den litt merkelige situasjon at vi på en måte skulle finansiere dobbelt opp – både det europeiske jordbruk og det spesielt vanskeligstilte norske jordbruk.

Vår argumentasjon må da være at den bosetningspolitiske side av den norske jordbrukspolitik i virkeligheten er et europeisk anliggende som må tas inn i de inn- og utbetalinger som skal foregå mellom Norge og Fellesskapet.

Johan A. Vikan: Notatet er interessant fordi det der i all fall er forsøkt å konkretisere i tall hvor dyr – vi kan gjerne bruke ordet – inngangsbilletten vil bli, hvilke elementer som skal gå inn i fellesfinansieringen, og hva dette stort sett vil

komme til å bety i en overgangsperiode. Og det er et betydelig beløp det dreier seg om.

Det som notatet forteller om, er overgangstiden fram til 1978. Utenriksministeren sa nettopp at man her måtte søke å få en viss balanse mellom det som betales inn, og det som fås tilbake. Men leser man notatet, finner man veldig få og svake holdepunkter for hva det er man kan regne med å få tilbake.

Det som automatisk skal komme tilbake når det gjelder [13] jordbruk, er jo nettopp knyttet til den eksport vi har av jordbruksvarer. Men vi vet fra før at vi ikke har noen stor eksport av slike varer. I tillegg kommer så det som eventuelt kan komme inn som følge av fiskeriforordninger.

Det som for meg er noe problematisk, er å skjønne på hvilken måte man her kan regne med å få en viss balanse, når vi – slik situasjonen er – ennå ikke har noe opplegg for det som skal bli resultatet for jordbrukets vedkommende. Det samme gjelder også fiskeriene, så for mitt vedkommende ser jeg det slik at det må være veldig betenkelig nå i en forhandlingsfase å låse seg fast når det gjelder finansieringsordningen – før man har en noenlunde oversikt over eller en viss mulighet for å skjønne hvor det bærer hen både når det gjelder jordbruk og når det gjelder fiske.

Formannen: Før jeg gir ordet til utenriksministeren, har jeg et par spørsmål som han kanskje kan svare på samtidig. Hvor langt er britenes forhandlinger om dette spørsmålet kommet, og hvorledes stiller det seg med muligheten for at britene gjennom fastlegging av sin andel kan komme til faktisk å låse de andre forhandlerlandene, slik at vi kanskje blir påført en relativt stor del av det som kommer i tillegg? Er det noen sammenheng der, slik at vårt nettoresultat avhenger av om vi kommer tidlig inn i forhandlingsfasen – om dette kan bli låst fast ved andres disposisjoner hvis man ikke får en tilstrekkelig multilateralisering?

Og i det hele tatt – siden dette gjelder en sak som berører samtlige søkerland: Har man hatt den nødvendige kontakt med de andre EFTA-landene om finansieringssiden – før det skjer mer avgjørende ting for britene som jo blir dominerende i dette bildet?

Utenriksminister Stray: Jeg skal først svare kort på hr. Vikans spørsmål. I og for seg er ingen ting låst fast når det gjelder de norske forhandlingskomponenter. Alle er enige om at selv om man må forhandle om én ting av gangen – og det må man jo, for man kan ikke ta alt på en gang – så vil det være den samlede pakke man må se på fra begge sider under forhandlingene, og se om den til slutt vil bli noenlunde tilfredsstillende. Det er således ganske på det rene at vi ikke kan låse noe fast når det gjelder finansieringen, før vi har fått en klarhet i hvordan «returbetalingen» blir i forbindelse med ordninger som jordbruksordningen, fiskeriforordninger osv.

Når det gjelder britene, hvor langt de er kommet, og hvilken innvirkning de resultater de kan komme frem til, indirekte vil kunne ha som presedens for oss, så skal som nevnt disse spørsmål igjen opp til drøftelse den 2. februar mellom

Fellesskapet og britene på ministernivå. Hvor vidt britene da vil bryte gjennom «muren» – som de sier – eller ikke, tør jeg ikke uttale meg med noen full sikkerhet om. Det har av enkelte vært sagt at det faktisk kan tenkes at så vil bli tilfelle. [14] Men mest sannsynlig tror jeg likevel det er at det blir nødvendig med enda noen runder før de kommer til foreløpig enighet når det gjelder finansieringen for britenes vedkommende.

Nå skal man være oppmerksom på at når det gjelder britenes forhandlinger om finansieringen, er det selve overgangstiden de er opptatt av. Så vidt jeg forstår – og jeg vil be mine folk fra forhandlingsdelegasjonen om å korrigere meg hvis dette skulle være uriktig – er britene i og for seg innstilt på at etter at overgangstiden er omme, må de betale det fulle bidrag – uten at de på det nåværende tidspunkt egentlig har fått noen full forsikring om at de vil få rimelig andel i retur i form av dekning fra fellesskapskassen til formål i Storbritannia. Det eneste britene har bedt om er, så vidt jeg vet – en klausul om at man må være villig til å revurdere finansieringsordningen dersom den skulle vise seg å være i høy grad urimelig for Storbritannias vedkommende.

For Storbritannia er det altså først og fremst overgangstiden og reduksjonen av bidraget i overgangstiden som er forhandlingstemaet. Og jeg tror nok at det man der kommer frem til av ordninger i overgangstiden, kanskje kan ha en viss presedensvirkning for hvordan ordningen blir for vårt vedkommende. Og det kan være viktig nok. Men slik jeg bedømmer det, er det om å gjøre at en nå får lagt disse opplysningene fra norsk side på bordet der nede, slik at Fellesskapet skal være klar over at det ikke bare er Storbritannia det kan være problemer for, men at det også må tas hensyn til andre lands interesser når ordninger skal utarbeides.

Men det som etter min mening for vårt vedkommende likevel er det aller viktigste, er at vi gjennom forhandlinger kan sikre oss et slikt opplegg at vi allerede på et tidlig tidspunkt kan være sikker på at vi varig får en vesentlig del i retur. Jeg tror at sett fra vårt synspunkt er *det* kanskje viktigere enn Storbritannia tilsynelatende har oppfattet det.

Bernt Ingvaldsen: Når det gjelder disse dokumentene i form av informasjoner og utredninger, vil jeg bare få spørre om det er mulig å få en eller annen slags systematisk nummerering eller registrering av dem. Det ville være en stor fordel, for etter hvert vil de samme sakene komme igjen.

Når det så gjelder behandlingen av dette materiale, er det en stor og innviklet sak. Men så vidt jeg forstår, skal vi nå i det vesentlige diskutere på grunnlag av Roma-avtalen og de beslutninger og forordninger som er fattet av De seks hittil. Og hvis det ikke skjer noe spesielt under forhandlingene, vil disse ordningene bli gjeldende også for oss. Og da kan ikke jeg forstå annet enn at det må være av atskillig interesse å ha et opplysningsmateriale på de forskjellige områder, om hvordan de gjeldende ordninger vil virke – akkurat som man har forsøkt her. Det må også være av interesse for denne komiteen å kunne feste seg ved ting som man mener er av spesiell interesse for Norge, og eventuelt ta opp spørsmålet om vi mener de bør bli nærmere drøftet under forhandlingene. Ellers vil det ikke skje.

[15] Når det så gjelder f.eks. jordbruket, er det slik at vi her har fått den ene siden av regnskapet. Vi ville gjerne også hatt den andre. Men den kan vi vel ikke få uten å anvende reglene også for utbetaling til oss, og *de* foreligger vel i grunnen ikke ennå. Og her vil en del av problemene ved vårt forhandlingsopplegg være å få f.eks. dekningen av investeringene til jordbruk o.l. så høy som mulig. Så vidt jeg forstår, vil tilbakebetalingen til de enkelte land være avhengig av hvor stor deres jordbruksproduksjon er. Returbetalingen vil antagelig bli størst der hvor produksjonen av jordbruksvarer er størst. Men vi er altså en liten jordbruksnasjon og vil gjerne ha stor andel. Hvorledes dette ligger an, vet jeg ikke, men det forekommer meg at jo før man kunne få brakt den teknikken på det rene – eller hva en vil kalle det – som ligger til grunn for tilbakebetalingene, og få vurdert reglene for dem, jo bedre grunnlag ville man muligens ha under forhandlingene.

Men det jeg først og fremst var interessert i, var altså om mulig en systematisk registrering av dokumentene.

Erling Petersen: Det har vært snakket om balanse mellom inn- og utbetalinger. Det er klart vi har rett til å være så meget nasjonalegoister at vi prøver å få mest mulig ut av en hvilken som helst internasjonal kasse vi er med i. Men jeg må stille spørsmålet om det er realistisk å operere med balanseprinsippet som en dominerende målsetting i denne forbindelse. Jeg skulle tro at Vest-Tyskland og Nederland får omtrent like mye ut, men Vest-Tyskland betaler over fire ganger så meget inn som Nederland. Det tyder på at det er andre målsetninger som dominerer.

Vi kjenner dette med balansen fra andre steder. ESRO og ELDO har gjennomført balansesystemet i meget høy grad – og med relativt lite heldige resultater. Jeg tror således at det å få balanse her ikke er den riktige målsetting. Men jeg kommer tilbake til at selvsagt skal vi prøve å få så meget tilbake som vi på andre og rimeligere grunnlag kan få.

Johan Østby: Først bare en generell bemerkning. Den er muligens overflødig, men på bakgrunn av det jeg sa i mitt innlegg i dag, vil jeg si at jeg betrakter dette dokument som bakgrunnsmateriale og ikke som noe mer. Det samme fremgår vel for øvrig både av selve dokumentet og av det som nå er blitt sagt.

Ellers vil jeg understreke noe som utenriksministeren var inne på, nemlig at England og Norge både har parallelle interesser og er mye like i denne forbindelse – med en stor import av matvarer og for øvrig en sterk utadvendt handel med store deler av verden.

Det vi har fått inntrykk av – eller kanskje det eneste vi har fått inntrykk av – når det gjelder Englands forhandlinger hittil, er at England virkelig slåss for å få en [16] rimelig inngangsbillett til EEC. Jeg går ut fra at det også vil være den norske regjeringens linje at man akter å føre en fight for å få en rimeligst mulig inngangsbillett.

Ellers er det – som det er blitt sagt – i dokumentet gitt rimelig mulighet til å bedømme hva som vil bli våre utgifter i denne forbindelse, men overhodet ingen holdepunkter for hva vi vil kunne få igjen. Jeg skjønner godt at det er veldig

vanskelig å antyde noe her, men jeg vil likevel driste meg til å spørre om ikke i hvert fall Finansdepartementet kanskje kunne gi en slags pekepinn om hvilken størrelsesorden våre inntekter fra de forskjellige fondene eventuelt vil kunne komme opp i. Vil de bli 100 mill., 400 mill. eller hvor mye? *Noe* synes jeg tross alt det måtte gå an å si på grunnlag av det materiale som foreligger, slik at vi i hvert fall kunne vite noe om hva vi måtte ha å holde oss til her.

Utenriksminister Stray: Det er ikke så lett å si det, men med alle mulige forbehold – dette er jo rene anslagstall – tror jeg man kan regne med at hvis Norge ikke fikk noen som helst spesialordning, men altså bare gikk automatisk, uten noen som helst forhandlinger, inn i fiskeri- og jordbruksordningene for Fellesskapet, ville kanskje returen dreie seg om ca. 250 mill. kr. Men som sagt, dette er et meget upresist og svakt fundert tall, særlig fordi jo fiskeriordningen ennå ikke er fullt utarbeidet, og at man derfor bare opererer med visse gjetninger, når det dreier seg om å bedømme virkningene av fiskeriordningen for Norge – dette gjelder altså bare hvis vi da ikke får forhandlet oss til noen som helst tillempninger.

Jeg skal ikke komme nærmere inn på jordbruksordningen nå, men vi regner i hvert fall med at vi skal kunne forhandle oss frem til at en ikke uvesentlig del av den merbetaling som skal skje for norske jordbruksvarer, skal finansieres av Jordbruksfondet.

Erling Petersen: Jeg vil føle til at det er meget viktig hvordan man innretter seg i tiden fremover. Hvis det etableres visse støtteordninger, kan det være at man ikke kvalifiserer i øyeblikket, men vi har sett av interne ordninger at man kan sørge for å kvalifisere for støtteordninger i fremtiden – nettopp fordi støtteordninger eksisterer.

Tilpassingsmuligheten må man også ta med i bildet og ikke regne statisk med det man kan få i dag, men det man kan få etter hvert som man innretter seg på den beste måten.

Otto Lyng: Det har ingen hensikt å filosofere over inntektsmassen nå. Det utenriksministeren nevnte om inntektsmassen dersom den ble basert på det gjennomsnittlige nivå i fellesmarkedslandene, bør man allerede nå være oppmerksom på som et utgangspunkt. Man er vel også her i Norge klar over at de svakere regioner innenfor Fellesskapet har sterkere støtteordninger i dag enn de øvrige. La meg bare nevne f.eks. Nord-Italia og Luxembourg, som vel ikke har [17] noe svakere jordbruk enn Norge. De har vesentlig høyere støtte enn de øvrige – hvis jeg ikke tar helt feil. Er ikke det riktig?

R. Christiansen: Det tall som utenriksministeren nå nevnte – med alle mulige forbehold – hvilke av utgiftstallene skal det sammenstilles med, hvilke år og hva slags kroner?

Formannen: 250 mill. kr., går jeg ut fra hr. Christiansen sikter til. Hvilken pengeverdi er det der man refererer til, er det løpende kroner i dag eller 1978-kroner?

Utenriksminister Stray: Dette sier jeg også med forbehold. Jeg tror faktisk det er løpende kroner i dag. Der er sammenlikningen for så vidt kanskje litt skjev. De tallene som er nevnt her, er forsøkt ført fram i løpende kroner i 1978. Men det er i hvert fall helt sikkert at hvis vi bare skulle gå rett inn i de ordninger som er innen Fellesskapet uten noen tillempninger, ville vi komme til å bli en ganske stor nettobetaler. Det tror jeg det ikke er noen tvil om, for å si det på den måten.

Hvor stort tallet vil bli, er det ikke så lett å si noe sikkert om, men at vi vil bli en stor nettobetaler i første omgang så lenge den alt vesentlige del av fellesmidlene går til jordbruk og fiske, det er ikke tvilsomt.

R. Christiansen: Altså ikke så ille som det kan høres ut, hvis dette tallet hadde vært sammenlignet med de beløp for 1978 som man her har operert med på Norges utgiftsside.

Statsminister Borten: Dette er det umulig å få en fornuftig diskusjon om, så jeg vil bare henstille om at man venter med den til man får et jordbruksopplegg og får mer faste kriterier for hva som sannsynligvis vil kunne tilbakeføres i og med de ordninger vi kan oppnå, ellers vil det bare bli tipping.

Guttorm Hansen: Jeg må si denne debatten er veldig vanskelig å føre. Jeg vil heller ikke føre den. Når man spør seg selv om hva som her er inntektssiden, kan man ikke vite det før man kjenner hele opplegget, totalt sett, for norsk medlemskap i Fellesmarkedet. Det gjelder ikke bare tilbakeføring av midler direkte til jordbruks- og fiskerinæringen. Det gjelder også spørsmålet om tilførsel av midler fra Fellesskapet til utbygging f.eks. av andre næringer enn disse i svake distrikter.

Jeg synes denne debatten er totalt umulig å føre på det nåværende tidspunkt. Dette får vi vurdere under ett når vi ser Regjeringens forhandlingsopplegg mer i sammenheng enn vi kan gjøre det i dag, og når vi ser resultatet.

[18] Johan Vikan: Jeg har bare et spørsmål å komme med. – Når man forsøker å beregne importavgiftens størrelse for sukker og korn, hva det vil bety i sum, går det fram av notatet at det avhenger av hvor vidt man har langsiktige avtaler. Jeg tenkte kanskje det var relativt lett å få greie på hvilke avtaler som foreligger på dette område, for korn burde det jo være relativt lett. Nå beror det naturligvis noe på i hvilken grad det vil bli import fra land innenfor et utvidet fellesskap. Men det betyr i hvert fall i dagens situasjon at det må betales atskillig høyere priser – det kommer ikke bare som importavgift, men må betales av forbrukerne. Det står det for øvrig også her i notatet.

Det jeg da synes er litt eiendommelig, er at man ikke kan få konkretisert mer hvilke langsiktige kontrakter – de skulle være lett definerbare – man har for to så typiske og viktige vareslag som sukker og korn.

Kåre Willoch: Jeg er enig med hr. Guttorm Hansen. Jeg vil gjerne legge til den betraktning – som det vel i grunnen heller ikke er noen uenighet om – at debatten har belyst og understreket det som kom frem tidlig: at når vi legger opp våre krav og de ordninger vi ønsker, er det viktig å legge dem opp i en slik form at de kan kvalifisere til finansiering fra Fellesskapets forskjellige fondsordninger. Jeg vil gå et skritt videre og si: slik at de kan kvalifisere nå eller senere. For vi må være klar over at dersom her oppstår en viktig ubalanse, kan det senere bli forhandlinger for å endre grensene for hva det kan gis tilskudd til, slik at vi får et rimelig totalresultat. Det er viktig hvilket forhandlingsresultat vi kommer frem til nå, men dette vil sikkert kunne justeres under marsjen, slik som meget annet som har skjedd i EEC, er blitt justert under marsjen.

Utenriksminister Stray: Bare en liten bemerkning til hr. Vikan. Disse langsiktige kontraktene har betydning når det gjelder å få vite hvor stor del av våre «utgifter» som følge av medlemskapet som vil komme i form av importavgifter til Fellesskapets kasse. Men for hvilken total bruttoutgiftsbelastning, kan man si, dette vil gi oss, er det en annen faktor som er av større betydning, og som er usikker. Det er forholdet mellom verdensmarkedets priser – f.eks. på sukker og korn – og de priser som fastsettes i Fellesskapet.

Hvis det skulle utvikle seg – hva mange tror – noe i retning av at de prisene nærmer seg hverandre, vil den belastning Norge vil få, bli mindre, fjerner de seg mer fra hverandre, blir den større. Men i dette notatet er det altså regnet med uforandrede forhold.

Formannen: Hvis det da ikke er flere som ber om ordet, vil jeg summere opp det som har vært diskutert i dag i forbindelse med punkt 2 på dagsordenen slik: [20]

- at det er et ønske i komiteen om å få en klarere sontring mellom Regjeringens opplegg for konsultasjon om og materiale til informasjon enn det som umiddelbart går fram av notatet, og
- at vi regner med at det da også vil bli foretatt en klar markering av det i notater som kommer siden.
Videre
- at det stadig er et ønske at mest mulig av det materiale vi får, distribueres til samtlige stortingsrepresentanter.
Og endelig
- at departementet og Regjeringen vil vurdere tidsprioriteringen innenfor Fellesskapet og formene for informasjonsvirksomheten overfor offentligheten.

Når det gjelder punkt b. om finansieringsordningene, har samtlige som har uttalt seg om det, understreket at det notat vi har fått, den orientering vi har fått, er å ta til etterretning som informasjon, – at vi ikke har tilstrekkelig basis hverken med den tid vi har til rådighet eller med innholdet i notatet, til å komme med noe råd på det nåværende stadiet, – at det synes å være den alminnelige, en temmelig gjennomgående oppfatning i hvert fall, at selv om dette med medlemskontingenten, eller hva en skal kalle det, vår andel i budsjettet, selvfølgelig bare er én side av saken, så er dette et punkt av så pass betydelig nasjonaløkonomisk og valutarisk rekkevidde at det er grunn for våre forhandlere til å legge stor vekt på saken.

Hvis Regjeringen skulle ønske en nærmere konsultasjon om det før den 2. februar, hvis det kommer opp ting som grunnlag for det, går jeg ut fra at man i tilfelle kan komme tilbake til det under den behandling av fiskeripolitikken som jeg har forstått man har ønsket før komiteen reiser. Jeg oppfatter det som står i notatet slik at man gjerne ønsker å få en ny kontakt med den utvidede utenrikskomite før reisen?

Utenriksminister Stray: Nei, det tror jeg ikke man kan regne med. Spørsmålet om fiskeripolitikken er blitt særlig vanskelig for oss da Fellesskapet selv har stoppet.

Formannen: Da blir altså første møte etter den oversikt vi har, umiddelbart etter at komiteen er kommet tilbake fra sin reise, altså mellom den 7. februar og begynnelsen av Nordisk Råds sesjon ...

Utenriksminister Stray: ... ja, for de to datoene som har interesse, er 20. januar og 7. februar.

[20] Formannen: Det blir altså et møte noe rundt 10. februar man vil ta sikte på, men vi kommer tilbake til datoen senere.

Møtet hevet kl. 11.05.
